

Het Klimaatakkoord: de doelen, de organisatie en de weg er naartoe

Het kabinet wil in de loop van 2018 met bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden komen tot een Klimaatakkoord. Voor vijf sectoren van de samenleving geeft dit Klimaatakkoord invulling aan een pakket maatregelen. In z'n samenhang leidt dit tot tenminste 49% broeikasgasreductie in 2030 ten opzichte van 1990. Bij het opstellen van maatregelen wordt ook al gekeken naar de doelen voor 2050.

Het kabinet neemt de regie over de totstandkoming van het Klimaatakkoord. In samenwerking met de SER wordt gefaciliteerd dat de gesprekken op een goede wijze gevoerd kunnen worden. Deze notitie schetst in hoofdlijnen het proces.

Beoogd resultaat

Het Klimaatakkoord moet zorgen dat de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 en 2050 kostenefficiënt is teruggedrongen. Dat gaat met concrete afspraken over:

- maatregelen om emissiereductie te realiseren.
- beleidsmatige instrumenten om de uitvoering van deze maatregelen te versnellen.
- financieringsinstrumenten om kosteneffectieve investeringen mogelijk te maken.
- rolverdeling tussen partijen en borging zodat afspraken worden nagekomen.

Er zijn vijf sectortafels: gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik, mobiliteit, elektriciteit. Elke tafel werkt aan een pakket van maatregelen gericht op i) uitrol, ii) pilots en demonstratie en iii) onderzoek, ontwikkeling & innovatie. Afspraken moeten concreet zijn. Het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) berekent daarmee de te realiseren emissiereductie.

Sectortafels

Voor het Klimaatakkoord zijn de daadkracht, investeringen en kennis en kunde van alle partijen in de maatschappij nodig. Daarom gaat het kabinet in gesprek met een groot aantal partijen over ieders eigen inzet en gezamenlijke acties. De afspraken in het Regeerakkoord vormen de basis. Besprekingen vinden plaats aan vijf sectortafels: gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik, mobiliteit, elektriciteit.

Voor deelname aan de sectortafels zijn partijen uitgenodigd die concreet kunnen bijdragen aan de transitie binnen de sector. Dit kunnen concrete maatregelen voor broeikasreductie zijn, maar ook actieve bijdragen aan maatschappelijk draagvlak of de inbreng van kennis. Elke sectortafel wordt geleid door een onafhankelijke voorzitter en ondersteund door een secretariaat waarin de SER en het rijk samenwerken.

De voorzitters van de sectortafels hebben als opdracht om met partijen afspraken over de eigen sector te maken. Ook moeten ze afspraken maken die inzet vragen van verschillende sectoren. Van belang hierbij zijn ook de thema's die in alle sectoren spelen zoals financiering en vraagstukken rond arbeidsmarkt en scholing. De voorzitters hebben daarbij de ruimte ook partijen te betrekken die op

specifieke onderwerpen een bijdrage kunnen leveren, maar niet direct vertegenwoordigd zijn aan de sectortafels.

Klimaatberaad

Om het proces aan de sectortafels te volgen is een zesde tafel ingesteld: het Klimaatberaad. Onder leiding van een onafhankelijk voorzitter vervult dit Klimaatberaad de volgende functies:

- Bewaken van de voortgang van het proces aan de tafels.
- Borgen van de samenhang en integraliteit van de afspraken.
- Begeleiden van de doorrekening van de afspraken van de sectortafels door PBL.
- Ontwikkeling van een voorstel voor governance en borging voor de uitvoering.

Ten behoeve van deze functies bestaat het Klimaatberaad uit een vaste kern van voorzitters van de sectortafels en de DG Energie, Telecom en Mededinging als vertegenwoordiger van de coördinerend minister.

Een vijfde functie van het Klimaatberaad is het bevorderen van bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak in de samenleving. Ten behoeve van deze functie organiseert de voorzitter van het Klimaatberaad met enige regelmaat een breed overleg. Daarvoor worden, behalve de voorzitters van de sectortafels ook medeoverheden, maatschappelijke organisaties en niet-gouvernementele organisaties uitgenodigd. Zij kunnen meedenken en adviseren over de (tussen-)resultaten, de samenhang, de instrumentatie om het benodigde draagvlak voor maatregelen te borgen.

Fasering van het proces tot de zomer

Het streven is om in de zomer van dit jaar tot afspraken op hoofdlijnen te komen. Dan kunnen eventuele maatregelen met budgettaire consequenties worden verwerkt in de Ontwerpbegroting 2019. Ook biedt dit tijdpad het kabinet de mogelijkheid de afspraken, aangevuld met andere maatregelen op het gebied van klimaat- en energiebeleid, op te nemen in het concept Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan (INEK) dat Nederland eind 2018 moet indienen.

In de periode tot medio 2018 kent het proces op hoofdlijnen de volgende fasering:

- a) Onlangs is de opstartfase afgrond, met de voorbereiding van het proces, de benoeming van voorzitters, de samenstelling van sectortafels, taakgroepen en Klimaatberaad.
- b) De inventariserende fase, waarin alle partijen hun bijdrage op tafel leggen, evenals de punten waar zij van vinden dat deze aan tafel opgelost moeten worden. Na de inventariserende fase is op hoofdlijnen duidelijk over welke punten tussen partijen gemakkelijk overeenstemming bereikt kan worden en welke punten verder verkend moeten worden.
- c) De verkennende fase, waarin partijen maatregelenpakketten gezamenlijk uitwerken en verkennen welke oplossingen denkbaar zijn voor eventuele knelpunten. Aan het einde van deze fase is duidelijk voor welke maatregelen overeenstemming binnen bereik is en op welke punten nadere afweging en keuze nodig is.
- d) De consoliderende fase, waarin partijen toewerken naar een samenhangend pakket maatregelen per sector waarover afstemming tussen de tafels heeft plaats gevonden. Resultaat van deze fase is een Klimaatakkoord op hoofdlijnen dat het PBL kan doorrekenen. ■